

Yttrande inskickas 2016-10-18 via e-post till plan@danderyd.se/detaljplan

Yttrande över detaljplan för tennisanläggning inom del av Djursholm 2:421, Danderyds kommun

Plansamråd Dnr KS 2016/0166

Planläggningens syfte anges vara att möjliggöra anläggande av utomhustennisbanor inom fastigheten Djursholm 2:421 i anslutning till en kommande tennisanläggning inom den angränsande fastigheten Djursholm 2:447. Detaljplanen är initierad av Good to Great Tennis Properties AB, som också kommer att uppföra och driva anläggningen.

Kommunledningskontoret skriver att enligt PBL (2010:900) 4 kap 34 § och miljöbalken, MB (1998:808) 6 kap 11 § ska en miljöbedömning upprättas om program eller planer kan antas medför betydande miljöpåverkan. Ett första ställningstagande kring förväntad miljöpåverkan görs i en så kallad behovsbedömning. Någon behovsbedömning har inte redovisats.

Kommunledningskontoret bedömer dock att detaljplanen inte innebär sådan betydande påverkan på miljön som fordrar en miljökonsekvensbeskrivning enligt PBL, eller miljöbedömning enligt miljöbalken. Särskild vikt kommer att läggas vid platsens geotekniska förutsättningar och eventuella markföreningar.

I Byggnadsnämndens tjänsteutlåtande 2016-06-15 står emellertid "Trots att genomförandet av planen kan få negativa effekter blir de inte så omfattande att det riskerar att innebära betydande miljöpåverkan". Kostnaden för sanering av markföreningen har beräknats till cirka en miljon kronor. Med hänsyn till det stränga regelverket gällande dagvatten kvarstår frågan vilket underlag kommunledningskontoret haft för att kunna göra en egen bedömning att det saknas grund att anta att planen kan medföra en betydande miljöpåverkan. Se nedan under rubrik Vattendirektiv.

Planområdet/lägesbeskrivning

Kommunledningskontoret anger att arealen är cirka 12000 kvm. Kommunstyrelsen har dock i beslut 2015-05-18 gällande uppdrag åt byggnadsnämnden att utarbeta ett förslag till detaljplan angivit arealen till 5000 kvm. Kommunstyrelsen har i ytterligare ett beslut 2016-09-05 ändrat arealen från 5000 kvm till 9000 kvm, detta under hänvisning till att kommunledningskontoret konstaterat dels markföreningar och dels en våtmark vilka förhindrar planerad placering av utomhustennisbanorna. Någon förklaring till varför arealen skulle uppgå till 9000 kvm i stället för 5000 kvm har inte lämnats. Kommunledningskontoret har heller inte redovisat varför det utöver beslutade 9000 kvm skulle behövas en ytterligare areal på 3000 kvm för samma antal utomhustennisbanor.

Planuppdrag

Kommunledningskontoret anger att kommunstyrelsen i beslut 2015-05-18, § 79, uppdragit åt byggnadsnämnden att utarbeta ett förslag till detaljplan för del av Djursholm 2:421 i enlighet med upprättat tjänsteutlåtande. Detta är vilseledande då kommunstyrelsen som ovan angivits fattat ytterligare ett beslut i ärendet 2016-09-05. Frågan kvarstår således om planuppdraget omfattar en area på 5000 kvm, 9000 kvm eller 12000 kvm.

Vattendirektiv

Kommunledningskontoret återoppar Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt beslut 2019-12-16 om miljö kvalitetsnormer för vattenmiljöerna inom Stockholm-Mälardalenregionen och att denna utgör en del av det svenska genomförandet av EU:s Ramdirektiv för vatten. Vidare anges att Ramdirektivet innebär att det för bl a grundvattnet har fastställts ett mål för vattenmiljöerna och att det medför att dagvattenfrågor ska hanteras i varje ny detaljplan.

Eftersom föreliggande krav på rening av dagvatten inte redovisas i planbeskrivningen vill Miljöpartiet de Gröna i Danderyd anföra följande miljöaspekter:

Vattenförvaltning är ett område som det jobbas mest med inom ramen för EU:s miljö rätt. Avsikten med EU:s Ramdirektiv är att skydda alla vattenmiljöer. Skydd av vattenmiljöer innebär enligt direktivet först och främst att vattenmiljöer som är sämre ska bli bättre och att vattenmiljöer vars status är bra ska bibehållas. Direktivet riktar sig mot skydd av bl a grundvatten och konstgjorda vattenförekomster, exempelvis det som i planbeskrivningen anges vara en anlagd dagvattendamm medan det i annat tjänsteutlåtande anges vara en våtmark. Den sk dagvattendammen anges vara torrlagd stora delar av året, hur man kan veta detta framgår dock inte.

Ramdirektivet för vatten har införlivats i svensk lagstiftning genom miljöbalken, förordningen (2004:660) om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön (Naturvårdsverket, rapport 5489), förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten och förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Vatten som avleds utanför detaljplanen betraktas som vattenverksamhet enligt MB 11 kap 2 § 4 p. Anläggning av dagvattendammar och andra dagvattenanläggningar betraktas också som vattenverksamhet enligt 11 kap 1 §

Vatten är samhällets spegelbild eftersom alla antropogena aktiviteter mer eller mindre avspeglas i vattnet. En god vattenförvaltning är därför en viktig del i arbetet för en hållbar utveckling. Miljö kvalitetsnormer för vatten är också viktig beslutsunderlag när det gäller att formulera krav på verksamhetsutövare och villkor i tillstånd. Dagvatten är regn- och smältvatten som rör sig över tillrinningsområdet olika ytor, hårda som genomsläppliga. Där marken inte är hårdgjord infiltreras dagvattnen naturligt genom jordlagren och tas upp av växter och jordpartiklar eller perkolerar vidare till grundvattenmagasin. Hårdgjorda ytor ändrar däremot den naturliga vattenomsättningen och dagvattnen kan inte dränera utan tvingas rinna av. För planområdet och angränsande fastighet (Djursholm 2:447) kommer drygt 10000 kvm mark att hårdgöras. Någon bedömning om hur detta skulle komma att påverka vattenomsättningen och dagvatten har inte redovisats.

Förorenat dagvatten kan bidra till att statusen hos en vattenförekomst försämras, som i sin tur kan äventyra arbetet med miljö kvalitetsnormerna för vatten. I stället för att bara jobba med att reducera mängden dagvatten (bli kvitt med det) som uppstår på hårdgjorda ytor, är det viktigt att rena dagvattnet innan det släpps ut i recipient. Miljö kvalitetsnormer är styrmedel för att genomföra vattendirektivets kvalitetkrav god ytvattenstatus och god grundvattenstatus. Ytvattenstatus definieras som statusen hos en ytvattenförekomst och bestäms av dess ekologiska status eller dess kemiska status. Grundvattenstatus bestäms av dess kvantitativa status eller dess kemiska status beroende på vilkendera som är sämst. Hurdan kvalitet ett vatten har beror till en del på hur koncentrationen av vissa ämnen förhåller sig till de halter som inte får överskridas enligt föreskrifter.

Det innebär att kommuner har skyldighet att säkerställa att miljö kvalitetsnormer uppfylls (MB 1998:808 5:3) vilket innebär att miljö kvalitetsnormer måste beaktas vid tillståndsprövningar, tillsyn, meddelande av föreskrifter och vid planering och planläggning (Naturvårdsverket, 2003a)

Tillsyn

För att säkerställa att miljöbalken och dess föreskrifter efterlevs måste tillsyn utövas, bestämmelser om tillsyn finns i 26 kap MB. Tillsynsmyndigheten för dagvattenhanteringen är kommunens miljönämnd som har rätt att meddela krav och förbud som behövs för att säkerställa att miljö kvalitetsnormer för vatten följs. Utgångspunkten för tillsynsarbetet inom vattenområdet dagvattenhantering är de allmänna hänsynsreglerna (Naturvårdsverket, 2011). Något yttrande från Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inte redovisats.

Bevisbörda

Bevisbörda innebär att den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd har bevisbördan att hänsynsreglerna följs. Bevisbördan gäller innan verksamheten startas, under verksamhetstiden och efter det att verksamheten har lagts ner (MB 1998:808 2:1). Kommunen har således bevisbördan gällande hur fastställt saneringsbehov påverkar dagvattnet. Någon utredning om detta har inte redovisats.

Kunskapskravet

Kunskapskravet innebär att den som bedriver en verksamhet måste skaffa sig kunskap om miljöeffekterna verksamheten kan medföra (MB 1998:808 2:2). Ansvaret för kunskap framgår även i bestämmelserna om egenkontroll i 26 kap 19 § MB. Kan användas för att t ex kräva att verksamhetsutövare ska ha kunskap om att de föroreningar hans verksamhet ger upphov till kan förorena dagvattnet eller om vilka miljö kvalitetsnormer recipienten har och dess tidsfrister. Något yttrande från Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inte inhämtats.

Försiktighetsprincipen

Försiktighetsprincipen meddelar att verksamhetsutövaren ska vidta försiktighetsmått för att hindra eller motverka skada på människan och miljön (MB 1998:808 2:3).

Dagvatten är en vattenfråga och med det en samhällsplaneringsfråga. Dagvatten regleras i fysisk planering via översiktsplanen, detaljplaner och områdesbestämmelser. Plan- och bygglagen delegerar kommunen ansvaret att planlägga användningen av mark och vatten på ett sådan sätt att "en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktig hållbar livsmiljö för människan i dagens samhälle och för kommande generationer främjas (PBL 2010:900 1:1)". I kapitel 4 PBL 10 § anges att kommunen får bestämma om vegetation och om markytans utformning och höjdläge. Detta lagrum kan användas som stöd för att bestämma höjden på fastigheter, grönytor, grönområden och allmän mark för att säkerställa avvattningsområdet. Någon utredning om hur utomhusutrustningens olika placering höjdmässigt påverkar dagvattnet har inte redovisats.

Fornlämning

Lantmäteriet har i beslut 150423 om fastighetsbildning av Djursholm 2:241 till Djursholm 2:447 redovisat att det på området finns en fornlämning. När fornlämningar berörs av exploatering beslutar Länsstyrelsen om vilka arkeologiska insatser som krävs, hur arbetet ska genomföras samt vem som ska utföra det. Allt arbete som innebär ingrepp på fornlämningen eller i fornlämningsområdet kräver således tillstånd från Länsstyrelsen. Det innebär att det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt skada en fast fornlämning. Till en fornlämning hör enligt 2 kap. 2 § KML ett så stort område, benämnt fornlämningsområde, som behövs för att bevara den och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse.

Fornlämningsområdet har samma skydd som fornlämningen. Någon redovisning av fastställd fornlämning har inte lämnats och ej heller har något tillstånd hos Länsstyrelsen begärts.

Sammanfattning

Kommunen har fattat beslut om att godkänna hårdgörandet av cirka 5000 kvm mark för en tennisanläggning (försäljning av Djursholm 2:447) och hårdgörande av cirka 5000 kvm angränsande mark för utomhustennisbanor (nyttjanderättsavtal Djursholm 2:421). Våtmarken, det sk Dalkarlskärret är den viktigaste våtmarken i Danderyd. Den ligger inom det viktiga ekologiska sambandet mellan Rinkebyskogen och Ekeby/Altorpsskogen – dvs inom den sk Rösjökilens värdekärna. Denna den av grönkilen finns inom ett utpekat grönt svagt samband i den regionala grönstrukturen. De gröna svaga sambanden är smala partier som är avgörande för att binda samman de gröna kilarna och värdekärnorna i syfte att upprätthålla ekologiska spridnings samband (Länsstyrelsen Stockholm Värdebeskrivning Danderyd 2014, 511-39827-2012)

Till detta tillkommer hårdgörandet av parkeringsplatser för 33 stycken personbilar som för övrigt planeras till den del av området där Lantmäteriet 2015 meddelat kommunen att det finns en fornlämning. Dagvatten är ett transportmedium för olika typer av föroreningar till vattenmiljöer. och någon miljöbedömning eller miljökonsekvensbeskrivning har inte gjorts av konsekvenserna av hårdgörandet av mer än 10000 kvm mark.

Det kan även ifrågasättas om det är lämpligt att tillämpa ett standardförfarande i planprocessen. Miljöpartiet de Gröna i Danderyd menar att det inte går att utesluta att detaljplanen inte kan anses medföra en betydande påverkan på miljön. Vi anser att det för planärendet fordras en regelrätt miljökonsekvensbeskrivning enligt PBL och/eller en miljöbedömning enligt miljöbalken inhämtas.

Djursholm 2016-10-18

Carolin Robson

Miljöpartiet de Gröna i Danderyd